

COLAS BENNINGHOVEN

Útblástursmælingar

COLAS ÍSLAND EHF.-ÚTBLÁSTURSMÆLINGAR

GREINARGERÐ

VERKNÚMÉR:	11233001	DAGS:	31/8/2026
VERKÞÁTTUR:	01	NR.:	18
UNNIÐ FYRIR:	Colas Ísland ehf		
VERKEFNISSTJÓRI:	Birgir Tómas Arnar		
HÖFUNDUR:	Aðalsteinn Atli Guðmundsson	YFIRFARIÐ:	BTA
DREIFING:	Steingrímur Bragason, stöðvarstjóri		

Efnisyfirlit

Efnisyfirlit	2
1 Inngangur	3
2. Mælingar í útblæstri frá reykháfi	4
2.1 Hraðamælingar	4
2.2 Heildarryk	5
2.3 Athugasemdir	5
3 Mælinákvæmni	6
4 Niðurstöður súuvigtunar	7

1 Inngangur

Verkís hf. í samstarfi við Rannsóknarþjónustuna Sýni ehf. tók að sér mælingar í útblæstri frá reykháfi á hreyfanlegri malbikunarstöð Colas Ísland ehf. sem staðsett var á Bolungarvík. Í reykháfnum var mældur hraði og hitastig útblásturslofts, rykmagn og styrkur kolmónoxíðs (CO) og köfnunaroxíðs (NO_x) sem (NO_2).

Síur voru þurrkaðar og vigtaðar hjá Rannsóknarþjónustunni Sýni ehf. Niðurstöður mælinga sjást hér í töflunni að neðan.

Allir útreikningar í töflu 1.1 og losunarmörk sem eru tilgreind þar miðast við staðalaðstæður (STP), 273K (0°C) og 101,3 kPa, þurrt loft, leiðrétt að 17% O_2 .

1 Nm^3 svarar til eins rúmmetra af lofti við staðalaðstæður.

Tafla 1.1 Niðurstöður mælinga í útblæstri

Mælipáttur	Mæligildi (meðaltöl)	Losunarmörk klst meðaltal	Útstreymismagn
Rykmagn í útblæstri	23,11 mg/ Nm^3	50 mg/ Nm^3	0,82 kg/klst
Kolmónoxíð CO	363 mg/ Nm^3	500 mg/ Nm^3	13,88 kg/klst
Köfnunaroxíð NO_x sem NO_2	54 mg/ Nm^3	400 mg/ Nm^3	2,01 kg/klst
Súrefni (O_2)	17,29%	-	-
Hitastig mælibúnaðar	5,8°C	-	-
Hitastig útblásturslofts	71°C	-	-
Rakainnihald útblásturslofts	1,078%	-	-
Loftþrýstingur á mælistað	758,85 mmHg	-	-
Loftþraði útblásturslofts	23,8 m/s	-	-
Loftmagn	35.476 Nm^3 /klst	-	-

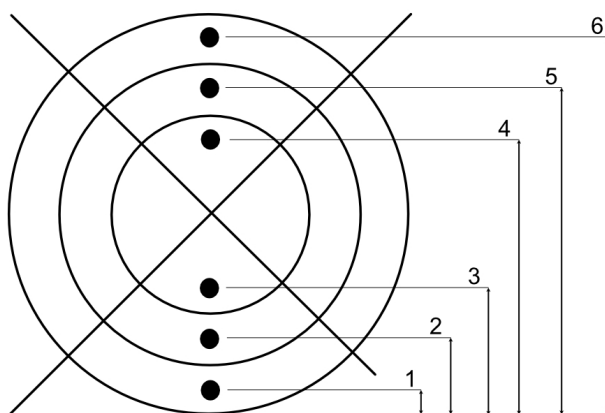
2. Mælingar í útblæstri frá reykháfi

2.1 Hraðamælingar

Lofthraði var mældur í þversniði reykháfs í 6 punktum¹.

Tafla 2.1 Helstu kennistærðir reykháfs á mælistað

	Stærðir	Eining
Innra þvermál reykháfs	≈0,82	m
Flatarmál reykháfs	≈0,53	m ²

Tafla 2.2 Niðurstöður hraðamælinga

Pkt. nr.	Staða í rás (cm)	Mældur hraði (m/s)
1	3,28	27,98
2	11,48	27,31
3	23,78	26,14
4	57,4	19,94
5	69,7	20,56
6	77,9	20,86

Meðalhraði lofts $v_m = 23,8$ m/sek

Raunloftflæði = 45.242 m³/klst

¹ Frávík frá EN-13284 staðlinum þar sem gert er ráð fyrir að mælt sé í 12 punktum í þversniði reykháfs

2.2 Heildarryk

Tvö ryksýni voru tekin með ryksafnara með glertrefjasíu. Ryksafnaranum er stungið inn í reykháfinn og loftstraumur sogaður út í gegnum hann með jafnhraðasýnatöku (isokinetic sampling) í 6 punktum í þversniði reykháfs. Niðurstöður mælinga eru gefnar í eftirfarandi töflu.

Losunarmörk miðast við 17% súrefnisinnihald (O_2) í reykháfi. Því þarf að margfalda mældan rykstyrk í reykháfunum með eftirfarandi stuðli:

$$f_{C,O_2} = \frac{21 - \varphi_{O_{2ref}}}{21 - \varphi_{O_{2m}}}$$

Þar sem $\varphi_{O_{2,ref}}$ er viðmiðunargildið (17%) og $\varphi_{O_{2,m}}$ er mælt súrefnisgildi sbr. gildi í töflu 1.1 í reykháfi.

Rykmagn í bakgrunnssíu (e. blank value) er mælt þannig að ryksafnaranum er stungið inn í reykháfinn í 15 mínútur án þess að kveikt sé á loftdælu.

Tafla 2.3 Niðurstöður rykmælinga

Mæliröð nr.	Mælt rykmagn	Ryk í síu	Tími	Rykmagn (þurrt, leiðrétt)
1 (sía #16)	24,55 mg/m ³	7,1 mg	09:45-10:15	26,47 mg/Nm ³
2 (sía #18)	19,02 mg/m ³	5,5 mg	10:32-11:02	20,50 mg/Nm ³
3 (sía #19)	20,75 mg/Nm ³	6,0 mg	11:06-11:36	22,37 mg/Nm ³
Bakgrunnssía (sía #17)	-	4,1 mg	11:43-11:58	-

2.3 Athugasemdir

Engar athugasemdir.

3 Mælinákvæmni

Taflan hér að neðan sýnir nákvæmni, gefna upp í %, sem búast má við í mælingunum ef notaðar eru þær aðferðir sem vísað er í eða frá framleiðanda tækjabúnaðar.

Tafla 3.1 Nákvæmni í mældum gildum

Mælipáttur	% nákvæmni	Mæliaðferð
Ryk	±15%	EN 13284
CO	±5%	Skv. framleiðanda gasmælis
NO _x	±5%	Skv. framleiðanda gasmælis
O ₂	±5%	Skv. framleiðanda gasmælis
Hraði	±3%	ISO 10780
Hitastig	±5%	EN 14790
Raki	±20%	EN 14790

4 Niðurstöður síuvigtunar

Sýni ehf - Vikurhvarf 3, 203 Kópavogur
profanir@syni.is Sími: 512-3380

Niðurstöður mælinga

Verkís hf. - Birgir Tómas Arnar
Ofanleiti 2
103 Reykjavík
Ísland

Skýrsla nr.: K2604481
Gerð sýnis: Umhverfissýni
Dags. beiðni: 21.8.2026
Dags. rannsóknar: 21.8.2026
Tengiliður: Birgir Tómas Arnar
Sýnataka: Verkís hf.

Sýni nr.	Auðkenni/Mæling	Niðurstöður	Mælieining	Aðferð	Hitastig
K2604481-001	Colas, Ísland - Bolungavík, Malbikunarstöð-Útblásturmælingar. Sía #26, Ryksýni 1, 19.08.2026				
	* Þurrkun og vigtun á ryksíum	7,1	/ mg		
K2604481-002	Colas, Ísland - Bolungavík, Malbikunarstöð-Útblásturmælingar. Sía #27, Ryksýni 2, 19.08.2026				
	* Þurrkun og vigtun á ryksíum	5,5	/ mg		
K2604481-003	Colas, Ísland - Bolungavík, Malbikunarstöð-Útblásturmælingar. Sía #28, Ryksýni 3, 19.08.2026				
	* Þurrkun og vigtun á ryksíum	6,0	/ mg		
K2604481-004	Colas, Ísland - Bolungavík, Malbikunarstöð-Útblásturmælingar. Sía #29, Bakgrunnsýni, 19.08.2026				
	* Þurrkun og vigtun á ryksíum	4,1	/ mg		